

rettelse af mindre Landbrug og til Byggepladser m. v. eller den saakaldte Ekspropriationslov, har Meningerne jo været stærkt delte, og de er det fremdeles. Man taler i høje Toner om Krænkelse af Ejendomsretten, og om, at man ikke giver fuld Erstatning, og hvad mere man har at sige om den Ting. Vi fra vor Side kan aldeles ikke dele de Betragtninger. Vi kan ikke se, at man i nogen Maade krænker Ejendomsretten ved Vedtagelsen af det Lovforslag, som foreligger her, og derfor vil jeg gerne knytte nogle Bemærkninger til enkelte af Lovforslagets Paragraffer for at begrunde vort Syn paa Sagen.

Lovforslagets § 2 omhandler Erhvervelsen af Jord i det frie Marked. Derom mener vi fra vor Side, at det uden en Ekspropriationsret absolut ikke vil være tilstrækkeligt, og at man ganske sikkert derved vil naa til det modsatte af det, man tilsigter, nemlig, at de Penge, som Staten yder til dette Formaal, kommer de mindre Landbrugere til gode; det er jo nemlig det, vi tilsigter, og det er jo for deres Skyld, vi skal lovgive derom. Men vi tror, at det modsatte vil blive Tilfældet. Vi kender af Erfaring Husmandslovens Virkninger i den Retning. Nu hørte vi ganske vist i Gaar, at det konservative Folkepartis Ordfører (Døcker) mente, at vi skulde blive ved at fortsætte i samme Aand. Men det mener vi ikke. Man forstaar selvfølgelig, og jeg forstaar ogsaa godt det konservative Folkepartis Stilling. Naar man helst ingen Brug ønsker oprettet, er det forstaaeligt, at man mener, at en Ekspropriationslov ikke er nødvendig. Men jeg vil dog sige, at dersom man virkelig vil være med til at raade Bod paa den Tilstand, vi er kommet ind i, og i nogen Maade at afhjælpe Arbejdsløsheden, tror jeg ikke, at det kan hjælpe, at man lægger Hænderne i Skødet og siger: Hvad kan det nytte, nej, saa maa man tage sig sammen og mande sig op til at ville noget, ellers sker der sikkert ingenting. Det, man eventuelt vil kunne komme i Besiddelse af i Henhold til § 3, nemlig i Tilfælde af Tvangsauktion, tror jeg ikke vil faa nogen væsentlig Betydning for dem, man her lovgiver for. Derfor staar og falder hele Lovforslagets Betydning med, at §§ 4 og 5 vedtages, og jeg kan her paa mit Partis Vegne sige, i Lighed med, hvad jeg i Gaar udtalte om de periodiske Omvurderinger, at det er af den allervæsentligste Betydning for os, at vi faar de to Paragraffer vedtaget.

Nu sagde det ærede 7de Medlem for 5te Kreds (Gregersen), som var Ordfører for

Partiet Venstre, at det vilde muligvis ogsaa være med til en Ekspropriationslov, hvis Almenvellet krævede det. Ja, men det er jo det, der staar i Lovforslaget, og det er jo det, man mener, at da Almenvellet kræver det, skal man gaa til Ekspropriation. Det ærede Mellem tilføjede, at naar Venstre ikke vilde gaa med til Ekspropriationsbestemmelsen i § 4, var det, fordi der var en Uvillie i Befolkningen derimod. Ja, jeg har hidtil ikke rigtig kunnet forstaa Venstres Stilling til dette Lovforslag, men man maa maaske have Lov til at sige, at der i nogen Maade er skabt Lys derover i Dag ved denne Udtalelse. Hvilken Del af Befolkningen er det nemlig, hos hvem dette Forslag mødes med Uvillie? Det er ikke hos dem, vi lovgiver for, det kan ikke være hos de vordende Husmænd, ikke hos Underklasserne i vort Folk, der er Uvillie mod denne Ekspropriationslov. Det maa absolut være hos de store Godsejere, fra hvem man eventuelt vil ekspropriere Jord. Jeg tror ikke en Gang, at det politisk set er noget klogt Standpunkt fra Venstres Side at være saa bange for Uvillie fra den Klasses Side.

Jeg forstaar i øvrigt ikke, at man kan have nogen som helst Betænkelse ved § 4; jeg synes, at den tager alt muligt Hensyn til Jordejerne. Jeg har tidt tænkt paa, at naar der kommer to unge vordende Landbrugere, som ønsker at stifte Bo, og tilbyder Samfundet at ville lægge deres Arbejdskraft i en saadan Plet Jord, saa synes det mig underligt, at man, fordi der er Uvillie opadtil, vil nægte dem at faa en ringe Del af en Godsejers Jord. Jeg forstaar slet ikke, hvorledes et saadant Standpunkt kan være forsvaret fra et Venstre-Synspunkt. Naar vi fra vor Side vil sætte saa meget ind paa at faa disse Paragraffer vedtaget, er det for at faa Jord frem til rimelig Pris. Jeg tror nemlig, at denne Bestemmelse om Ekspropriation selv uden at blive benyttet vil være i Stand til at holde Jordpriserne nede, naar vi bare har ligesom en Skygge hængende over de Jordbrugere, som skal afstaa Jorden. Endvidere synes jeg, at det var paa Tide, at vi gennem Lovgivningen fik fastslaaet, at enhver dertil egnet Borger i Landet har Ret til at komme i Besiddelse af et Stykke af sit Fædrelands Jord.

Som jeg sagde før, har det i høj Grad forbavset mig, at Venstre indtager det Standpunkt, at man ikke vil give samme Bestemmelse for de vordende Husmænd, som man vil gaa med til for dem, som skal have Byggepladser i Stationsbyer og Byer. Det synes jeg er en mærkelig Maade at tilkendegive sin Sympati overfor Husmændene